

**Запорізька міська громадська організація
«Істина»**

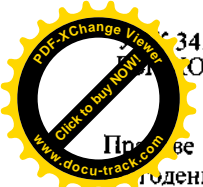

**МАТЕРІАЛИ
II МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН: АКТУАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ ТА ВИМОГИ СЬОГОДЕННЯ»**

м. Запоріжжя, 31 березня 2011 р.

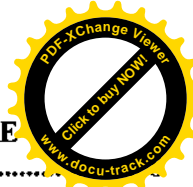
Частина III

Запоріжжя 2011

Правове регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та вимоги сьогодення: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 31 березня 2011 року. – Запоріжжя: у 4-х частинах. – Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація «Істина», 2011. – Ч. 3. – 120 с.

У матеріалах представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на II Міжнародну науково-практичну конференцію «Правове регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та вимоги сьогодення», яка була організована Запорізькою міською громадською організацією «Істина» 31 березня 2011 року у м. Запоріжжя.

СЕКЦІЯ 6. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, СІМЕЙНЕ ПРАВО, ЖИТЛОВЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО.....

Правові аспекти режиму окремого проживання подружжя	
<i>Білик Олександра Олегівна</i>	8
Договір консигнації: проблеми розмежування договорів консигнації та комісії	
<i>Білошанка Юлія Олександрівна</i>	10
Позовна давність в цивільному законодавстві України: проблемні питання	
<i>Бойчук Софія Олександрівна</i>	13
Структура цивільної процесуальної форми	
<i>Бриль Катерина Олександрівна</i>	16
Проблемні питання реалізації принципу диспозитивності в цивільному процесі України	
<i>Ганжа Олександр Олександрович</i>	18
Правова природа договору охорони	
<i>Говтяниця Марія Василівна</i>	19
Цивільна процесуальна правосуб'єктність іноземних осіб в Україні	
<i>Демченко Дар'я Аркадійвна</i>	21
Проблеми захисту права інтелектуальної власності	
<i>Желамська Катерина Олександрівна</i>	23
Зміни до Цивільного процесуального кодексу після прийняття Закону України «Про судоустрій і статус суддів»: окремі проблеми	
<i>Зубко Анастасія Олександрівна</i>	25
Цивільні процесуальні строки та інші часові параметри у наказному провадженні	
<i>Ільїна Яна Вікторівна</i>	27
К вопросу обозначения договорных конструкций в авторском праве	
<i>Кирпякова Светлана Анатольевна</i>	30
Нотаріат латинського типу (на прикладі Франції, Німеччини та Нідерланд)	
<i>Кравцова Анастасія Вікторівна</i>	31
Оцінка доказів в цивільному судочинстві	
<i>Курінна Христина Сергійвна</i>	34
Дія актів цивільного законодавства у часі: теорія і практика	
<i>Лемньова Олена Валерійвна</i>	36
Правове регулювання зобов'язальних легатів	
<i>Лисак Анна Олександрівна</i>	38
Дієвий механізм перегляду – записка реалізації права на правосудне рішення	
<i>Новохацька Ірина Петрівна</i>	41
Щодо призначення виконавця заповіту	
<i>Носова Тетяна Віталійвна</i>	43
Представництво у цивільному процесі : окремі проблеми	
<i>Панчук Ольга Ігорівна</i>	46

...ням мінімальних гарантій прав сторін. Таким чином, підкреслюється важкість даного виду цивільно-правового договору. Але в той же час, якщо звернутися до досвіду країн, які досить давно практикують такий спосіб ведення діяльності, то на відміну від вітчизняного законодавства, в законодавстві держав відсутня вимога обов'язкової реєстрації договорів франчайзингу (наприклад, в Канаді, Великобританії, Німеччині, Італії, Франції, Японії та ін.). В цих країнах існують свої специфічні методи правового регулювання сфери і процедури укладення договорів франчайзингу [4, с.19].

Підсумовуючи все вищезазначене, варто зробити висновок, що головною метою договорів комерційної концесії (франчайзингу) є розширення сфери підприємницької діяльності та просування продукції правоволодільця за рахунок коштів користувача. Для користувача метою укладеної угоди є організація власної підприємницької діяльності з мінімальним ризиком за налагодженою правоволодільцем схемою з використанням засобів індивідуалізації правоволодільця, що позитивно зарекомендували себе. Тобто даний договір ґрунтується на взаємній вигоді сторін і є дуже прогресивним з точки зору ведення підприємницької діяльності. Тому безумовно закріплення такого виду договору на національному законодавчому рівні стало логічним і необхідним кроком в сучасних умовах формування розвиненої держави.

Список використаних джерел:

1. Гагай П. Перспективи франчайзингу // Юридическая практика. – 2008. – № 9 (531). – с.22;
2. Широкова Н.М. Договір франчайзингу // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємство. – 2006. – № 6. – с.448;
3. Сидоров Я.О., Шеховцова Л.І. Порівняльно-правова характеристика договору комерційної концесії (франчайзингу) та суміжних договорів // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 4. – с.119-120;
4. Махинова А., Кулык Д. Подводные камни франчайзинга // Юридическая практика. – 2010. – № 4 (631). – с.19;

До питання про корпоративні права як об'єкт цивільних прав

Сіучук Ліліана Василівна,

аспірант Юридичного інституту

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Корпоративне право учасників (засновників) юридичних осіб дедалі активніше включається в цивільний оборот, виступаючи предметом різного роду цивільно-правових угод [1, с. 161]. Проте, норми чинного законодавства, що регулюють корпоративні відносини, чітко не окреслюють питань, що стосуються відчуження корпоративних прав, та потребують детального аналізу.

Господарський кодекс України (надалі – ГК) відводить окрему главу корпоративним правам і дає їх визначення, але не містить норм, які б регулювали порядок відчуження корпоративних прав. У Цивільному кодексі України (надалі – ЦК), навпаки, не міститься поняття корпоративних прав, однак, у ст. 166 передбачено перелік прав учасників господарських товариств, які можна віднести до корпоративних та серед яких визначено право на здійснення відчуження часток у статутному (складеному) капіталі товариства, а також цінних паперів, що засвідчують участь у товаристві. Крім того, у статтях 127, 137, 147 ЦК України і статтях 10, 53, 69, 79 Закону України «Про господарські товариства» також вказується на право відчуження часток у статутному (складеному) капіталі товариства.

У Законі України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року передбачено порядок відчуження акцій акціонерного товариства і визначено поняття корпоративних прав як сукупності майнових і немайнових прав акціонера – власника акцій товариства, які впливають з права власності на

акцію, що включають право на участь в управлінні акціонерним товариством, отримання дивідендів та активів акціонерного товариства у разі його ліквідації відповідно до закону, а також інші права та правомочності, передбачені законом чи статутними документами.

З наведених положень закону випливає, що при відчуженні корпоративних прав об'єктом цивільних прав, а також об'єктом цивільного обороту виступає саме частка у статутному (складеному) капіталі товариства, а також цінний папір (в даному випадку акція). Так, у ст. 177 ЦК зазначено, що об'єктами цивільних прав виступають речі, у тому числі гроші, цінні папери, інше майно, майнові права, результати робіт, послуги, результати інтелектуальної, творчої діяльності, інформація, а також інші матеріальні та нематеріальні блага. Отже, як бачимо, серед об'єктів цивільних прав визначено цінні папери, особливою яких є те, що вони посвідчують усі права, що випливають з цього документа; також майно, майнові права.

Оскільки корпоративні права за своєю структурою поділяються на майнові права, а саме право на частку та інші права, що випливають з неї, та немайнові (організаційні) – право на участь, то можна дійти висновку, що корпоративні права як об'єкт цивільних прав є майновими правами. Тобто, при відчуженні корпоративних прав від учасника товариства до набувача переходить майнове право, а саме частка у статутному (складеному) капіталі товариства. При цьому, відносини з обігу частки у статутному (складеному) капіталі товариства як об'єкта цивільних прав є за юридичною природою цивільними.

Що стосується іншої складової корпоративних прав – права участі у товаристві, то відповідно до ст. 100 ЦК визначено, що таке право є особистим немайновим правом і не може окремо передаватися іншій особі. У правовій літературі з приводу даної норми неодноразово ставилося питання: окремо від чого не може передаватися право участі та чи справді воно є особистим немайновим правом? Логічним є припущення, що таке право як особисте немайнове право не може окремо передаватися від майнових прав, оскільки останні виступають як об'єкт цивільних прав, що може відчужуватися. Однак, серед вчених існують різні погляди стосовно даних питань.

З цього приводу, зокрема, І. В. Спасибо-Фатєєва відзначила, що корпоративні права у внутрішніх корпоративних правовідносинах мають двоїсту природу: вони складаються з майнового (права на частку) та немайнового (право на участь) елементів. У зовнішніх правовідносинах корпоративні права являють собою певну єдність як об'єкт права і є майновими правами. Що стосується права участі, то воно є невід'ємним від учасника товариства і належать лише йому і лише як учаснику товариства [5, с. 27 - 28]. Таких поглядів дотримується і В. І. Цікало, який визначив, що при відчуженні корпоративних прав відбувається перехід лише майнових правових можливостей. Що стосується права участі як немайнового права, то воно виникає безпосередньо із закону та установчих документів корпоративної організації, а не на підставі договору про відчуження [6, с. 106].

Іншої точки зору дотримується В. М. Кравчук, який вказує, що закон дає лише загальну характеристику права на участь як особистого немайнового права і не розкриває його змісту. Аналізуючи положення ст. 269 ЦК, у якій вказано істотні ознаки особистих немайнових прав, а саме відсутність економічного змісту, неможливість втрати цих прав через відмову або позбавлення довічного володіння, невідчужуваність, він робить висновок, що жодна з перерахованих ознак для права участі не характерна [7, с. 257-258]. О. М. Великородна іде далі та визначає, що право на участь в управлінні як одна з правомочностей корпоративних прав, не належить до особистих немайнових прав та обґрунтовує таку позицію тим, що управління господарською організацією здійснюється з метою отримання прибутку, а право на участь в управлінні може бути відчужене. На його думку, корпоративні права слід відносити до майна [8, с. 35]. З наведених положень випливає, що корпоративні права за своєю суттю є лише майновими, в тому числі право на участь в товаристві.

...е, як бачимо, з однієї сторони корпоративні права як об'єкт цивільних прав визнаються майновими правами, а право на участь виникає лише в частині товариства, з іншої – розглядаються як майно, до складу якого входять і право участі.

...х, найбільш обґрунтовано видається позиція В. А. Васильєвої, яка вважає, що суб'єктивне корпоративне право для цивільного обороту слід розуміти як єдиний неподільний об'єкт [1, с. 167], який включає в себе як майнові, так і немайнові права. А право учасника на відчуження своєї частки у статутному (складеному) капіталі господарського товариства слід вважати лише правовою формою реалізації корпоративних прав.

Таким чином, можна дійти висновку, що питання щодо розуміння корпоративних прав як об'єкта цивільних прав серед вчених-правознавців носить дискусійний характер та потребує законодавчого врегулювання як самостійного об'єкта цивільних прав, що сприятиме розвитку цивільного обороту та вирішить практичні питання, що пов'язані з відчуженням корпоративних прав.

Список використаних джерел:

1. Корпоративне право: / [В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва і та ін.]; за заг.ред. В. В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.
2. Цивільний кодекс України в редакції від 16 січня 2003 року зі змінами і доповненнями // ВВР. – 2003. – №№ 40 – 44. – Ст. 356.
3. Про господарські товариства: Закон України № 1576 – XII від 19. 09. 1991 // ВВР. – 1991. - № 49. – Ст. 682.
4. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 17.09.2008 // ВВР. – 2008. - № 50-51. - Ст. 384.
5. Спасибо-Фатєєва І., Дуденко Т. Правова природа майнових і корпоративних прав, їх оборотоздатність та деякі аспекти застави // І.Спасибо-Фатєєва, Т. Дуденко. – Юридичний радник. – 2005. – № 2. – С. 26 – 30.
6. Цікало В. І. Корпоративні права: поняття, ознаки та класифікація // В. І. Цікало. – Право України. – 2010. - № 11. – С. 102 – 111.
7. Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. / В. М. Кравчук. – К.: Істина, 2008. – 720с.
8. Великорода О. М. Поділ корпоративних прав між подружжям // О. М. Великорода. – Актуальні питання цивільного та господарського права. – 2010. - № 2 (21). – С. 34-36.

Относительно вопроса понятия агента в законодательстве Украины

*Тодуа Тамрико Леонтовна,
аспирант інститута економіко-правових
ісследований Національної академії наук України*

Институт коммерческого посредничества является новым, он не имеет аналогов в Гражданском кодексе 1963 года. Ранее отношения в этой сфере деятельности реализовывались субъектом хозяйствования с применением норм институтов комиссии или поручения [1, с. 453]. В настоящее время агентская деятельность, заключение и исполнение договора, ответственность регламентируется главой 31 Хозяйственного кодекса Украины (далее по тексту ХК Украины) - коммерческое посредничество (агентские отношения) в сфере хозяйствования.

В соответствии ч.1 ст.295 ХКУ «коммерческое посредничество (агентская деятельность) является предпринимательской деятельностью, заключающейся в оказании коммерческим агентом услуг субъектам хозяйствования при осуществлении ими хозяйственной деятельности путем посредничества от имени, в интересах, под контролем и за счет субъекта, которого он представляет» [1, 453]. Это говорит о том, что коммерческий агент может

действовать только от имени субъекта, которого он представляет. И тогда агентские отношения основаны на непосредственном посредничестве, где агент как посредник лишь способствует заключению сделки, контрагентом и ведя с ним переговоры. И поэтому саму сделку от имени заключает лишь субъект хозяйствования, которого он представляет.

Согласно ч.2 ст.295 ХКУ коммерческим агентом может быть субъект хозяйствования (гражданин или юридическое лицо), который по полномочиям, основанным на агентском договоре, осуществляет коммерческое посредничество [2, с. 902]. Наряду с этим, это указывает на то, что коммерческим агентом не может быть любой субъект хозяйствования, поскольку, исходя из определения понятия коммерческого посредничества как предпринимательской деятельности, таким агентом может быть только субъект предпринимательства, а именно коммерческая хозяйственная организация и гражданин-предприниматель. Следовательно, не может быть коммерческим агентом субъект хозяйствования, осуществляющий некоммерческую хозяйственную деятельность.

Остановимся подробнее на отношениях, где предположим коммерческий агент будет действовать в интересах другого, но от собственного имени. Коммерческое посредничество отличается от других видов деятельности тем, что коммерческий агент действует только лишь от имени, в интересах и за счет субъекта хозяйствования, иначе это будут отношения, регулирующие договоры комиссии, консигнации, дистрибьюторские соглашения, в которых посредники заключают договоры с третьими лицами от своего имени. Предметом договора комиссии является совершение сделок. То есть комиссионер не может совершать действия, только содействующие заключению сделок, он должен непосредственно заключать их. В свою очередь, предметом агентского договора является не только оказание услуг по заключению сделок, но и содействие по их заключению. Отличительным чертой договора консигнации является то, что предметом договора выступают сделки по продаже товара со склада. Согласно дистрибьюторскому соглашению, который и вовсе не регламентируется законодательством, а является достоянием практики применения термин в юриспруденции, это вид договора, чаще всего это прямой договор поставки, по которому дистрибьютор приобретает товар у поставщика, а затем уже реализует его уже от своего имени и за свой счет.

В связи вышеизложенным, в случае если коммерческий агент будет действовать в интересах другого, но от собственного имени, это не будет предметом договора консигнации, комиссии или дистрибьюторского соглашения. Таким образом, является целесообразным пересмотреть понятие агента путем расширения предмета коммерческого посредничества.

Список использованных источников:

1. Господарський кодекс України: Науково-практичний коментарій / За заг.ред. В.К.Мамутова.- К.: Юрінком Інтер, 2004. – 688 с.
2. Хозяйственный кодекс Украины: Научно-практический комментарий [Атаманова Ю.Е., Ашурков О.А., Аушева Е.В. и др.]; под общ. ред. А.Г. Бобковой. – Х.: Издатель ФЛ-П Валнячук Н.Н., 2008. – 1296 с.